

Spronkels.

OPENHARTIG

“Het is de passie die mij heeft gebracht waar ik vandaag sta”

MEDEWERKERS

Betrokkenheid en welbevinden van de begeleider

UNIEKO

wordt 30!

Dossierbeheer
Juridische dienst
Financiële dienst
Informatica

Uw partner in loonadministratie

HANDEL
&
DIENSTEN
INDUSTRIE
Sociaal Secretariaat

AALST

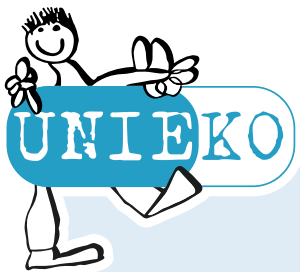
Arbeidstraat 122 | 9300 Aalst
t. 053 70 70 27

GENT

Kortrijksesteenweg 1006 | 9000 Gent
t. 09 244 00 10

ANTWERPEN

Ledeganckkaai 15/002 | 2000 Antwerpen
t. 03 237 11 20

Colofon

Sprinkels. Kwartaalmagazine van UnieKO, Beroepsvereniging voor Unieke Kinderopvang in Vlaanderen & Brussel.

Verantwoordelijke uitgever
Dany Depreitere

Contact
UnieKO
Schoolstraat 11
8770 Ingelmunster
info@unieko.be
www.unieko.be

Frequentie
4 keer per jaar

Teksten
Dany Depreitere, Tom Goossens

Eindredactie
Mieke Lowette

Fotografie
UnieKo, Shutterstock

Promotie en marketing
Elma Multimedia
Sven Destercke
sven@elma.be
T. 015 56 99 94
www.elma.be

Art direction en vormgeving
Elma Multimedia
Kim Speleman
kim@elma.be
www.elma.be

Copyright ©2019 UnieKO, beroepsvereniging voor Unieke Kinderopvang in Vlaanderen en Brussel

Dit drukwerk is 100% isopropanolvrij, gedrukt met vegatale inkt op duurzaam papier

Alweer een nieuw jaar met beste wensen voor elkaar!

Plezier in de opvang en een goede gezondheid.
En ... valt er iets te vieren in 2020?

Onze eerste uitgave van Sprinkels heeft de test doorstaan. Naast toch wel positieve reacties wilden enkele collega's meer info over de zelfsturende teams. Wat dat is, kom je in deze editie te weten.

UnieKO is alvast tevreden dat de verplichting om vanaf achttien plaatsen (IKT) te moeten werken met werknemers door de nieuwe Vlaamse Regering wordt geschrapt. Eén discriminatie is daarmee van de baan want of je nu zelfstandig of werknemer bent, de kostprijs is dezelfde. Alle medewerkers in gans de kinderopvang, ongeacht het statuut, moeten een redelijke vergoeding en volwaardige rechten, zoals pensioen, gewaarborgd loon, zwangerschapsrust, ... krijgen. Jammer genoeg blijft de sociale bescherming van de medewerker afhankelijk van de subsidies die de opvang krijgt. Zijn er meer of minder subsidies dan meer of minder rechten. Waar blijft de emancipatie in de kinderopvang?

Maar ondanks alles zijn er enthousiaste collega's die met een groot hart voor kinderen anderen motiveren, zoals Marijke Macharis in onze rubriek 'Openhartig' en ook Geertje Van Gompel die graag haar groene ideeën doorgeeft.

Heb je dit al gehoord? Zindelijkheid staat in het regeerakkoord! Felicitaties voor professor Alexandra Verman del die na jarenlang onderzoek hiermee bij ons ook grote erkenning krijgt. Ze legt het nog eens haarfijn uit hoe we de zindelijkheid kunnen vervroegen. Aan de slag ermee!

En hoe kan je baby's en peuters beter begrijpen? Of hoe kan je jouw relatie met hen verdiepen? Monique Van Boom vertelt met vuur over babykunde.

Natuurlijk valt er in 2020 iets te vieren!

UnieKO wordt 30!

Dany Depreitere
voorzitter UnieKO
dany.depreitere@unieko.be

Het is de passie die mij heeft gebracht waar ik vandaag sta

OP BEZOEK BIJ KINDERDAGVERBLIJF 'T ACHTERTUINTJE

Marijke Macharis kijkt terug op een lange carrière in de kinderopvang. Vandaag vangt ze samen met haar team vijftig kindjes op in Erpe-Mere. Buiten spelen, natuur en ecologie zijn de bouwstenen van haar visie op kinderopvang.

Hoe is haar carrière verlopen? En welke plannen heeft ze voor de toekomst?

Hoe ben je in het beroep beland?

Marijke: "In 1986 studeerde ik af en had ik direct het plan om te starten als zelfstandige in de kinderopvang. Maar ik wilde ervaring opdoen, daarom deed ik de eerste twee jaar tijdelijke opdrachten. Kwestie van goed te kijken hoe collega's de dingen aanpakten. In 1988 startte ik dan samen met mijn moeder als zelfstandige."

Waarom die drang om als zelfstandige te werken?

"Ik had toen al een visie die ik nergens terugvond in de kinderopvang. Tijdens mijn stage bijvoorbeeld werden kindjes nog via een luik aan de verzorgers doorgegeven. Die werden dan direct gewassen en kregen kleding van het kinderdagverblijf. Terwijl ik al ideeën had over buiten spelen. Iets wat toen onmogelijk was. Alleen als zelfstandige kon ik die visie in de praktijk brengen. Ik startte met veertien kindjes. Een jaar later moesten we al naar een nieuw pand trekken omdat we extra opvangcapaciteit nodig hadden. Vanaf dat moment is het snel gegaan en op een bepaald moment had ik drie opvanglocaties, waaronder eentje op de zuivelboerderij van mijn echtgenoot. Fantastisch voor de kinderen."

"Ik was meer een manager die van de ene locatie naar de andere holde. Dus besloot ik om alle activiteiten te bundelen op één plaats."

Ondertussen heb je alles gecentraliseerd op 1 locatie. Waarom?

"Door een verandering in de wetgeving mocht ik plots geen kinderopvang meer uitbaten in agrarisch gebied. Dus onze boerderijopvang had geen toekomst meer. Aan de andere kant miste ik het directe contact met kinderen, ouders en verzorgers. Ik was meer een manager die van de ene locatie naar de andere holde. Dus besloot ik om alle activiteiten te bundelen op één plaats. In Erpe-Mere vonden we een voormalig hotel dat we hebben verbouwd. Daar vangen we vandaag vijftig kindjes op."

Met die verhuizing schakelde je over van een vrije prijs naar het inkomensgerelateerde systeem (IKT). Waarom die keuze?

"Ik heb er zelf gemengde gevoelens bij, maar vijftig plaatsen is veel en ik wil vermijden dat we een deel van die plaatsen niet ingevuld krijgen. Ik merk dat er bij de ouders een voorkeur bestaat voor het inkomensgerelateerde systeem en ondertussen neemt de concurrentie toe. Dus koos ik voor de gemoedsrust. Toch blijf ik in mijn hart het leven als echte zelfstandige koesteren. Had ik bijvoorbeeld maar twintig plaatsen in mijn kinderopvang? Dan koos ik resoluut voor het systeem van de vrije prijs."

Had die keuze voor IKT ook gevolgen voor de samenstelling van je team?

"Absoluut. Alle medewerkers van onze kinderopvang werken in loondienst, behalve ikzelf en mijn dochter, die zes jaar geleden mee in de zaak stapte. Vroeger werkte

ik uitsluitend met zelfstandigen. Jammer genoeg is dat vandaag bijna niet meer haalbaar omdat mensen bang zijn van schijnzelfstandigheid. Dus toen ik overstapte naar het IKT-systeem, koos ik voor medewerkers in loondienst. Dat is financieel minder beheersbaar.”

Is het gemakkelijk om medewerkers te vinden?

“Helemaal niet! Gelukkig heb ik een heel sterk team dat volledig achter mijn visie staat. Maar als ik een vervanging zoek wegens ziekte of zwangerschap, dan is dat niet gemakkelijk. Ik heb het gevoel dat nog maar weinig jongeren in de opvang willen werken. Hoe dat komt? Aan de ene kant heeft dat volgens mij te maken met de lage lonen in de sector. Aan de andere kant zie ik steeds minder jongeren met passie voor het vak. Terwijl het net die passie is die mij heeft gebracht waar ik vandaag sta. Misschien speelt het onderwijs daarin een grote rol. Ik voel dat die opleidingen niet mee zijn met de realiteit op de werkvloer.”

Wat is uw visie op kinderopvang?

“Ik vind het belangrijk dat kinderen in contact komen met de natuur. Daarom gaan we elke dag minstens een uur met de kleintjes naar buiten, ook als het weer minder

is. Daarnaast is ecologie belangrijk. Zo gebruiken we herbruikbare luiers om de afvalberg te verkleinen. En we zijn bezig met een project rond energiebesparing. Het leuke is dat we ook de ouders betrekken bij al die projecten en natuurlijk ook onze medewerkers. Toch is het geen eenrichtingsverkeer: we proberen en evalueren, en bij elke stap die we nemen, spreken we open over de voor- en nadelen. Zo blijft iedereen in het team gemotiveerd.”

Baby's:

slimmer dan je denkt

Hoe kun je baby's beter begrijpen en hoe krijg je meer interactie met hen? Dat zijn de vragen die onderzoekster Monique van Boom bezighouden. In haar boek 'Babykunde' vertaalde ze de resultaten van recent wetenschappelijk onderzoek naar de dagelijkse praktijk.

"Er is veel wetenschappelijk onderzoek naar de leefwereld van baby's", zegt Monique van Boom. "Maar die info is weinig toegankelijk om te lezen. Daarom hebben we die inzichten vertaald naar concrete tips waarmee je op de werkvloer aan de slag kunt."

"Het idee leeft vaak dat baby's niet zoveel kunnen, maar eigenlijk hebben ze veel mogelijkheden. In de kinderopvang heb je handen te kort en dan zie je subtiele signalen gemakkelijk over het hoofd. Met het boek 'Babykunde' proberen we het bewustzijn weer aan te wakkeren. Want eigenlijk is de ontwikkeling van baby's iets moois en bijzonders."

"Baby's hebben enorm veel interesse in wat er in hun omgeving gebeurt. En ze zien goed het verschil tussen echte gebruiksvoorwerpen en de speelgoedvariant'. Dus is het een leuk idee om samen met echte keukenspullen in potten en pannen te roeren. Baby's imiteren je graag."

"Het boek staat boordevol uitprobeeropdrachten. Bijvoorbeeld over hoe je met je stem de interactie kunt stimuleren. Bij elk thema dat we aansnijden komt dezelfde cyclus terug: reflecteren, observeren en dan uitproberen. Bovendien vind je telkens verschillende ideeën terug zodat je gedurende 2 of 3 weken gericht kunt uitproberen."

BABYKUNDE

Monique van Boom is lector en onderzoekster bij de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen. In haar inspiratieboek 'Babykunde' vind je talloze uitprobeeropdrachten en de bijbehorende stappenplannen..

BETROKKENHEID EN WELBEVINDEN VAN DE BEGELEIDER

dé eerste vereiste voor
kwaliteit.

Iedereen maakt het wel eens mee, gaan werken met lood in de schoenen. Veel redenen kunnen aan de oorzaak liggen: een andere visie, een ongeïnteresseerde collega, saaie activiteiten of een slordige inrichting ... Dagelijks taken moeten uitvoeren waar je niet 100% achter kunt staan is lastig en zorgt ervoor dat je ambities van bij de start ondergesneeuwd raken. Daarnaast zijn de uitdagingen in de kinderopvang niet min. Dat begeleiders octopussen moeten zijn is een open deur intrappen. Het is natuurlijk onmogelijk dat iedereen in alles een even grote crack is.

Misschien zou je graag eens je eigen ding willen doen en zaken veranderen. Zou je je dan beter in je vel voelen? Zou je gelukkiger naar je werk stappen mocht je meer vrijheid krijgen? Eigenlijk zoals een zelfstandige die geen leiding boven zich heeft en zelf de koers mag bepalen? Of zoals in groepsopvang waar iedereen natuurlijk wel moet samenwerken, in een zelfsturend team, met maar één uitdaging: samen kwaliteitsvolle kinderopvang aanbieden.

Zelf sturen? Die vrijheid is niet alleen voor zelfstandigen weggelegd. Helemaal niet, ook in dienstverband is zelfsturing mogelijk. Heel veel hangt af van je ingesteldheid als begeleider.

Sommige werknemers denken als een zelfstandige en sommige zelfstandigen werken als een werknemer! Soms heb je zelfstandigen die weinig verantwoordelijkheden willen nemen en soms heb je werknemers die te weinig verantwoordelijkheden krijgen.

"Stokken die
samengebonden zijn
in een bundel, zijn
onbreekbaar."

Ik ben er rotsvast van overtuigd dat als begeleiders inspraak en specifieke taken krijgen, iedereen er beter van wordt. Want je talenten kunnen gebruiken en verantwoordelijkheden nemen, zorgt voor motivatie, energie en voldoening!

De medewerkers die mee willen en kunnen sturen hebben een grote invloed op de kwaliteit. En zodra je samen met

je collega's de visies en werkwijze hebt bepaald, zitten die gebetonneerd, zijn ze sterker dan opgelegde visies. Het maakt overdracht naar ouders of naar Zorginspectie ook veel gemakkelijker. Het wordt een gedragen kwaliteit waar ieder individu deel van is.

Een zelfsturende groep komt niet vanzelf! Bij zelfsturing staan alle medewerkers centraal. Hun inbreng, hun ideeën zijn de basis van de werking. Indien ze niet stroken met wat de andere meningen zijn, moet er worden bijgestuurd tot er overeenkomst is gevonden. Democratischer kun je het niet hebben. Dat betekent dat er héél goede afspraken nodig zijn die constant door iedereen worden opgevolgd. Beslissingen van het team durven vaak na een tijdje weer in het niets te verdwijnen, toch?

Hoe gaat het? Dat is de eerste vraag op de teamvergadering. Want iedere persoon moet zich blijven goed voelen. Worden de verwachtingen ingevuld? Kun je rekenen op je collega? Draagt iedereen zijn steentje bij?

Alles voorgekauwd krijgen en binnen de lijntjes kleuren is wellicht gemakkelijker. Zelf de lijnen uitzetten en inkleuren vraagt eigen inzet. Je moet uit je kot komen, durven en willen. Op die manier samenwerken vraagt meer energie, je moet elkaar vertrouwen en heel hard werken aan communicatieve vaardigheden. Het betekent veel overleg inplannen, elk 'haartje in de boter' bespreken ... en op tijd en stond elkaar en jezelf evalueren.

Als team zelf gaan sturen kan ook alleen stapsgewijs gaan. Alles in één keer loslaten is geen goed idee. Te snel starten of

te veel verantwoordelijkheden nemen is niet gezond, er zijn grenzen nodig anders dreigt er chaos.

"Haal het beste in elkaar naar boven en iedereen wint, de bewijzen zijn al geleverd!"

En ja, iemand moet dan het stuur beetje per beetje kunnen loslaten. De taak verschuift van leiden naar begeleiden. Als de controlerende houding blijft, dan zal er geen openheid of durf komen. Als er niet voldoende autonomie mogelijk is voor het team, is zelfsturing geen goed idee.

Samen de opvang sturen is een voorbeeld van collectieve intelligentie, waar ieder radertje even belangrijk is.

Dany Depreitere

Dany.depreitere@unieko.be

Buiten is beter

Geertje Van Gompel werkte jarenlang als onthaalouder en combineerde zo haar twee grote passies: ‘natuur’ en ‘kinderen’. Ook vandaag nog probeert ze ouders en kinderbegeleiders warm te maken voor spelen in de natuur. Want buiten is het zoveel beter.

Toen Geertje uit de secundaire school kwam, moest ze kiezen tussen kleuterjuf of tuinarchitect worden. Ze koos voor het groen omdat er een overaanbod aan leerkrachten was. Na de geboorte van haar twee dochters bleef ze thuis en werd ze gevraagd om te starten als onthaalouder. Haar ervaring als tuinarchitecte nam ze mee.

“Ik vind het belangrijk dat kinderen echt buiten kunnen spelen”, vertelt Geertje. “Dus niet alleen in een steriele omgeving met kunstgras en plastic speelgoed. Buiten worden kindjes geprikkeld door wind en frisse lucht, licht en schaduw, geuren en kleuren, ... Ik liet de kinderen hollen, klauteren en hun omgeving ontdekken. Een gekleurd blad, een afgevalen tak of een spinnenweb: elke dag valt er iets nieuws te ontdekken.”

“Buiten leren kinderen omgaan met risico’s en ervaren ze minder stress. Bovendien krijgen ze

meer eetlust en slapen ze goed. Wat wil je nog meer? Natuurlijk moet je extra alert zijn, maar zoek het niet te ver, want alles is spel voor kinderen. Een berg herfstbladeren is al goed voor uren speelplezier.”

“Nog een tip: investeer in laarzen en regenbroeken, want slecht weer bestaat niet. Komt de regen met bakken uit de lucht? Dan kun je misschien een schuifraam openzetten met een hekje ervoor. Dan ervaren ze toch de buitenlucht en horen ze de druppels plenzen.”

DAG TUUR NATUUR!

Geertje startte in de zomer van 2019 met een nieuw project: Tuur Natuur. Zoek je inspiratie om de natuur dicht bij kinderen te brengen? Surf naar www.tuurnatuur.be.

Alle kindjes op de pot

Kindjes zijn vandaag 6 tot 15 maanden later zindelijk dan peuters in de jaren 60. Dat uitstel heeft nadelen: voor de kindjes zelf en voor begeleiders, ouders en milieu. Professor Alexandra Vermandel probeert de fabels over zindelijkheidstraining uit de wereld te helpen en rekent op hulp van de kinderopvang.

“Er zijn veel oorzaken waarom kinderen later zindelijk worden”, begint professor Vermandel. “Vandaag zijn er meer eenoudergezinnen en huishoudens met twee werkende ouders. Dus is er minder tijd om kindjes te laten wennen aan hun potje. Ook dragen veel peuters wegwerpluiers waardoor ze hun natte broek niet opmerken. Toch is dat nodig om zindelijk te worden.”

“Een te late training kan leiden tot constipatie, bedplassen en andere problemen. En er zijn maatschappelijke nadelen: wegwerpluiers geven een afvalberg en in de kleuterklas zitten begeleiders met de handen in het haar. Ik pleit dan ook al jaren om kindjes tijdig op de pot te zetten. Ik sta niet alleen, want zindelijkheid staat nu op de agenda van de Vlaamse regering. Die wil meer kleuters zonder luier in de klas.”

“Het is vooral aan de ouders om hun kindjes te trainen. Ukkies moeten de kans krijgen om aan hun potje te wennen, zonder druk. Zet je kind 15 minuten na het eten op de pot en je hebt vijftig

procent kans dat het kaka doet. Een tip voor kinderbegeleiders: vertel ouders dat ze het potje kunnen aanbieden vanaf het moment dat hun kindje stabiel kan zitten. Het is een fabeltje dat vroeg starten nadelig is. Je moet het wel op een kindvriendelijke manier doen.”

De zindelijkheidstraining is geen eenvoudige opdracht. Weerstand bij de peuter, ongelukjes thuis en onderweg en stress bij de ouders en het kind horen er vaak bij. Terwijl het ene kind haast vanzelf droog wordt, kost zindelijk worden het andere kind heel wat moeite. Voeg daar het drukke leven van werkende ouders bij en het is begrijpelijk dat heel wat ouders deze fase uitstellen.

Zindelijkheid is een sociaal leerproces dat inspanning, geduld en tijd vraagt van kinderen, ouders en peuterbegeleiders. Je kunt er dus best op tijd aan beginnen. Maar hoe? En wanneer is je kind klaar voor de zindelijkheidstraining?

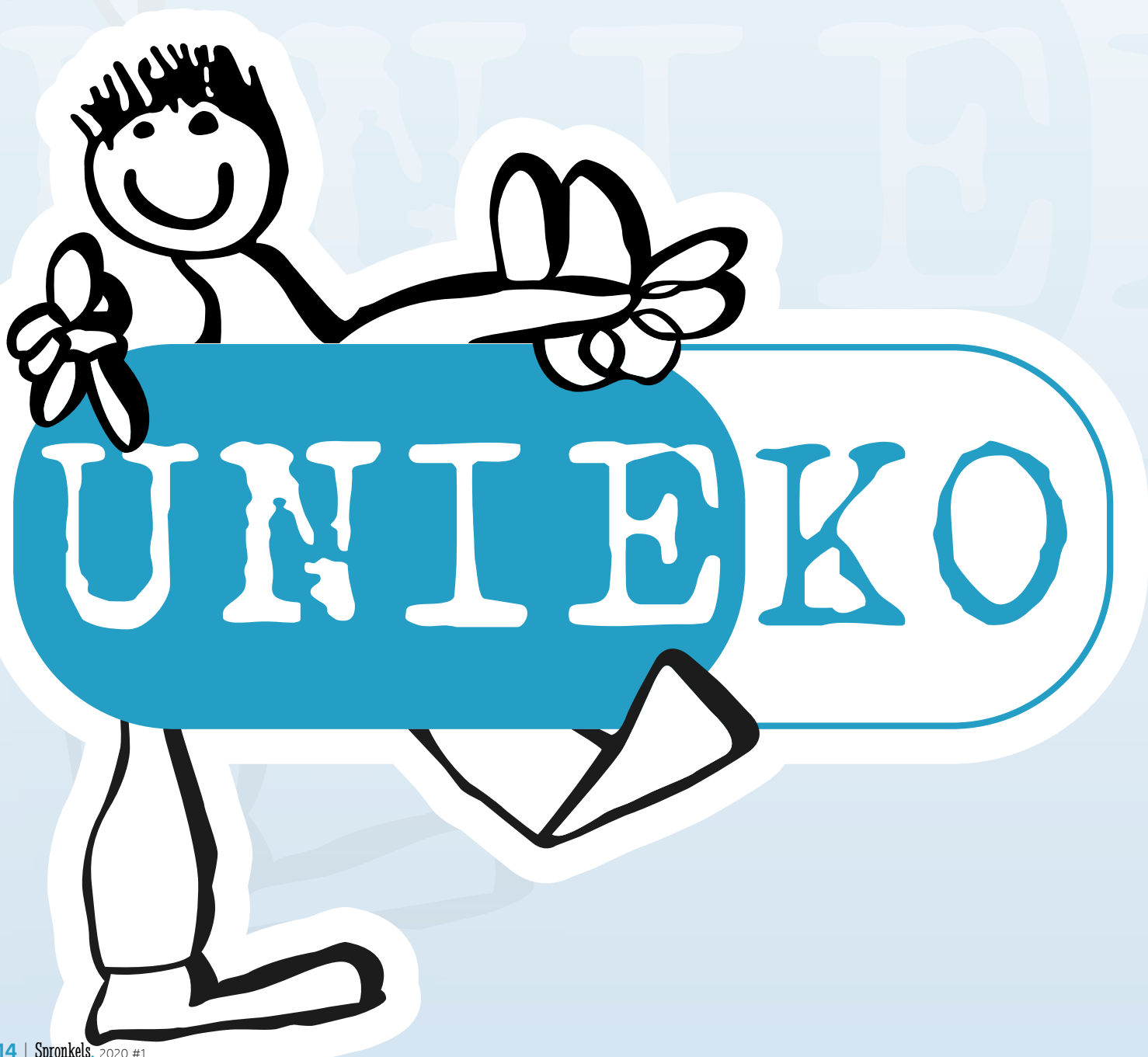

JE KIND ZINDELIJK KRIJGEN DOE JE ZO

Wil je ouders helpen? Vertel hen over het boek 'Je kind zindelijk krijgen doe je zo'. Het zit boordevol tips! Bestel je het boek via www.acco.be? Dan krijg je 15% korting met de code [JKZK15GZ3202](#).

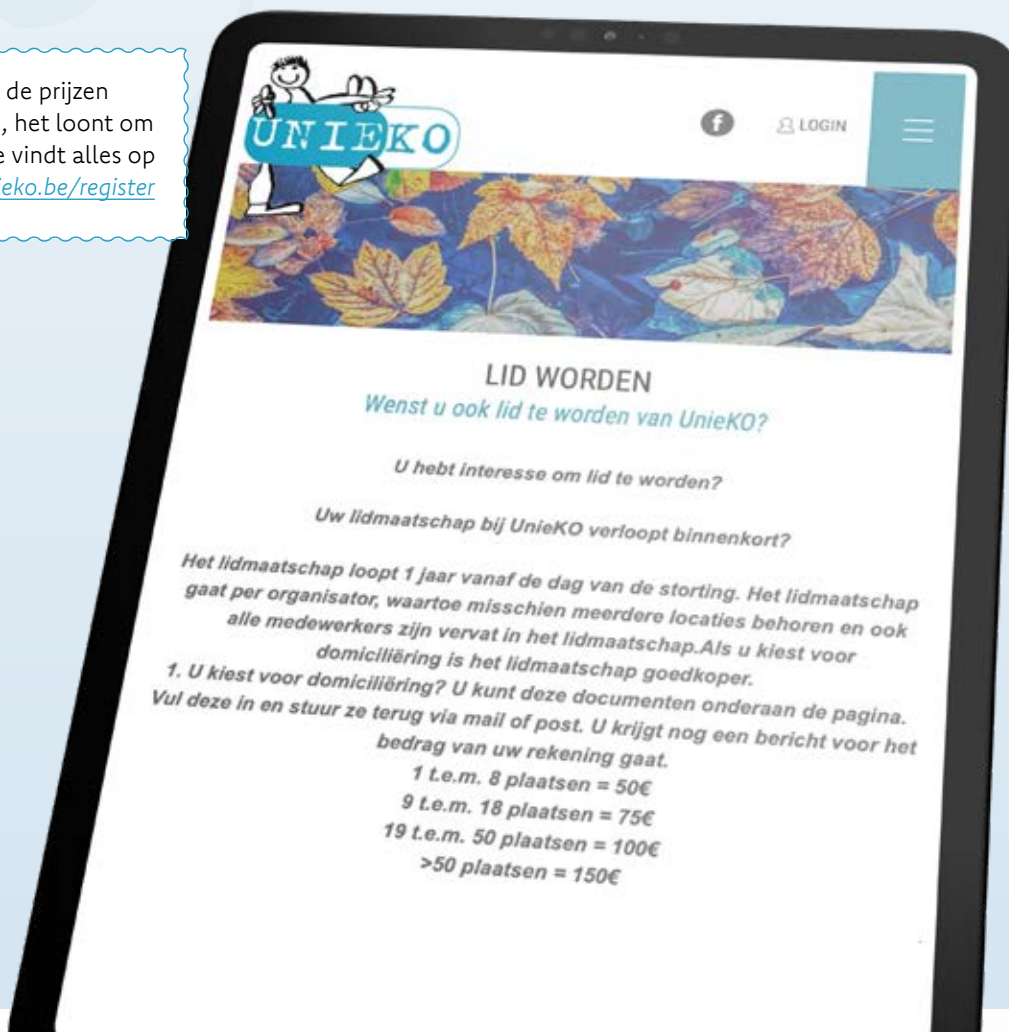
Heb je interesse om met je kinderopvang LID TE WORDEN BIJ UNIEKO?

Dan is iedereen die werkt in jouw opvang automatisch lid. Je ontvangt dit tijdschrift gratis op papier. Je kunt bij ons terecht met allerlei vragen. We sturen jou geregeld nieuws uit het kinderopvanglandschap. Je krijgt voordeel bij onze bijeenkomsten en vorming en er zijn ook bedrijven die voor je opvang iets kunnen betekenen!

- > Als medewerker, in team of met het gezin kun je voordeliger naar **Bellewaerde, Walibi** of **Aqualibi**.
- > Je krijgt een kwaliteitslabel, een Smiley, voor hygiëne in de keuken, na een audit door **Quality Partner** erkend door het FAVV én uiteindelijk zelfs goedkoper dan het FAVV.
- > Is er een collega ziek of heb je een heel drukke periode voor de boeg? **Randstad Medical** zorgt voor extra hulp tegen betere prijzen.
- > Cadeau-, eco- of maaltijdcheques kunnen ook in de kinderopvang het maandinkomen verbeteren. **Monizze** is onze partner.
- > Werkgever zijn of werkgever worden, de juiste informatie én ondersteuning krijg je gegarandeerd bij **H.D.I.**
- > Tanken met de **Dats**kaart zorgt voor scherpere prijzen. Alle collega's in de opvang kunnen daarvan genieten.
- > Worden facturen niet betaald? Het incassobureau **Rectus** waar UnieKO al jaren mee samenwerkt gaat er voor u achteraan.
- > Zeker de moeite om te vergelijken, de prijzen voor brandveiligheid in je opvang. Met een kleine moeite kun je veel geld besparen. **ADRD** zorgt voor een excellente service.
- > Administratie mag veel minder, digitale ondersteuning mag veel meer! **DayCare-Solutions** zorgt voor een totaaloplossing.
- > Burgerlijke aansprakelijkheid, brand, ongevallen, ... verzekeringen die er toe doen voor een zeer scherpe prijs. Onze **UnieKO-groepspolis** bestaat al meer dan 25 jaar, het verschil in prijs is soms gigantisch.
- > Het sociaal secretariaat voor zelfstandigen **Xerius** heeft de laagste beheerskosten en biedt zeer professionele ondersteuning.

Je kunt het best de prijzen even vergelijken, het loont om lid te worden. Je vindt alles op <https://www.unieko.be/register>

ALLSAN

OVERHEERLIJKE & GEZONDE CONFITUUR VOOR IEDEREEN

Allsan confituur is een bron van vezels met 70% fruit,
40% minder calorieën en 30% minder suiker.
Allsan peperkoek is vol van smaak en 100% natuurlijk.
De peperkoek is vetarm, bevat tot 30% minder suiker
en is vezelrijk.

ten opzichte van een standaardproduct

Onlangs lanceerde we **Allsan** ons nieuw huismark voor gezonde voedingsmiddelen. **Allsan** staat voor minder suiker en meer vezels om zo bij te dragen tot een betere gezondheid.

Met de papepel ingeven!

Peuters en kleuters hebben een volwaardige voeding nodig met een nutritioneel evenwicht. Deze staat garant voor de groei en motorische ontwikkeling van het jonge kind. Bovendien kunnen goede voedingsgewoonten best vroeg aangeleerd worden.

REVOGAN
special foods & supplements

info & verkooppunten zie www.revogan.be